

Hirdetéseikért és pályázatokért orthodox szempontból a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

## Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII., Sip ucca 10. — Jelzés levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel ugyanoda intézendők. — Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

### Házasság

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl. VII., Dohány-utca 68. Telefon József 529—51.

TIZENKILENC éve közvetít házasságot Nagy Jenő, Rákóczi-ut 27/b. — Telefon (cégnélküli levelezés.)

FÉLÁRVA unokahugom férjhez adnám. Hozomány 70 millió. — Csakis teljes című, komoly ajánlatokra válaszolok. Jelige: „Fővárosi“.

BIZTOS állásban levő öcsém megvásárolna 10.000 pengő hozománnyal. Ajánlatok pontos megjelöléssel. „Árad“ jeligére a kiadóba küldendők.

GAZDAG idősebb uriember előkelő családból nősné. Jelige „30-40.“

NŐSÜLNE önálló nagykereskedő 5.000 dollár hozománnyal, mely összeg a vállalat nagyobbítására lesz fordítva. Jelige: „Előkelő család“

### Állást nyer.

ALAKULANDÓ héber kiadóvállalatnál héber és magyar nyelvet bíró nőtlen hivatalnok felvétetik. Németül tudók előnyben. Illető nyelveken sajtókezűleg irt pályázatok fizetési igénnyel „jírász so-májim“ jeligére.

SOFFÓR, nőtlen, vallásos, jámbor ember felvétetik. Cím a „Zsidó Ujság“ kiadóhivatalában.

### Állást keres.

ÓRÁS és ékszerészségéd szombat-tartás mellett állást keres Günsz Dávid, Vác. Mátyás király-u. 12.

ELŐKELŐ zsidó házból való intelligens fiatal fiú fogtechnikusságot akar kitanulni. Szíves megkérésnél cím a kiadóban.

### Külföldre

MEGBIZHATÓ szofjér vállalja tefilin és Széfer-tóra javítását jutányos áron. Referenciák Steif Jonatan pesti orth. rabbi urnál. Gross Vilmos, Fődes.

TANÁR szigorúan orthodox, 1—2 fiú vagy leány részére teljes ellátást ad. Felvilágosítás szeptember 5-től VII., Dob ucca 20. III. em. 30. alatt. Schönberger Mórál vagy ezen időpontig Nagymaros Csukavölgy 13.

Egyedüli szombattartó DOBOZGYÁR.

**ROTTENBERG A.**  
BUDAPEST, VII., AMAZON-UTCA 53. SZÁM.  
Telefon: J. 380—83. — Telefon: J. 380—83.

**ZSOLDOS magántanfolyam**

VII., Dohány-u. 84. — Telefon: J. 424-47.  
Előkészít középiskolai magánvizsgálatra.

ZÁLOGCÉDULÁKAT kiváltak. —  
Székely Emil KIRÁLY-UTCA 51.

Ékszereket, briliánsokat bárkinél drágábban vesztérész-templommal szembe. Telefon.

**Schück Jenő orth. fiúnevelő intézet**  
Budapest, VII., Kertész-utca 52  
Nevelési irányunk a hagyományos hithűségben élő, előkelő zsidó családoknál otthonos szellemmel van összhangban. — Bő ellátás. Szülői gondosság. Orvosi felügyelet. Prospektus.

## Jönvü pénzintézet

nagyobb vidéki városban (megyei székhely), amely 57 éve fennáll és kereskedelmi vállalatok fölött rendelkezik

## kezdő tisztviselőt

keres, aki a bank tekeemelésében részt venne. Szükséges összeg 20 000 pengő. Szombaton szolgálat alól felmentve. — Ajánlatokat: „Biztos jövő“ alatt a „Zsidó Ujság“ továbbít.

### KUNDMACHUNG.

Wirkungsvolle in deutscher Sprache für jede erdenkliche Gelegenheit wie Z. B.

בר מצוה חתונה רחוקים פורים

Gast u. antritts reden verfertigt zu mässigen Preise, unter strenger Diskretion. Honorar von 5 P. aufwärts 50 H. Porto rekommandirt im voraus erbeten

RABBINER ISRAEL BRAUN

vorher in Halle (Deutschland) Budapest, VII., Szövetség ucca 43.

### ÁGYTOLLAKAT

pehelyeket és fosztott tollakat veszek és eladok. Vidéki megrendeléseket bármily mennyiségben pontosan eszközöm.

König Mór, Szarvas.

Telefonszám: 14.

Budapest 1927 szeptember 2.  
5687 Elül 5.

40 fillér.

III. évfolyam 34. szám.

יידישע צייטונג

# ZSIDÓ UJSÁG

A magyar orth. zsidóság hetilapja.

Megjelenik hetenkint egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
BUDAPEST, VII., SIP-UTCA 10.  
TELEFON: József 425—90.

ALAPITOTTA:  
GROSZBERG LIPÓT

ELŐFIZETESI DÍJ: 1 EVRE P 20.—  
P 10.—  
KÜLFÖLDRE 1 P 22.—  
Postaschequekontó-szám: 50.791.

## Eszrogim Szükesz előtt és Szükesz után

A talmudikus tanítás értelmében kötelesség moralizálni azt, akiről feltételezhető, hogy megszivleli a feddést, de viszont ép oly vallási kötelesség hiábavalóan nem fedni olyasvalakit, aki nem fog ugysem hajlani az irányításra. Ezt az előírást juttatta eszünkbe egy külföldi lapban megjelent felhívás, amelyben egy vallásos zsidó ember felhívja a zsidóság illetékes köreinek figyelmét a nemsokára időszerű eszrog kérdésre. Olyan probléma ez, amelyet (pesszimiztikusan nézve a dolgot) talán nem is volna szabad megemlíteni, mert ugysem fog benne valami érdelemes történni és így kár a szóért. De viszont az ujság nem egyének, hanem ezreknek szól. Tehát ha százszor is elmondtak valamit a nagyközönség előtt s nem hallgatták meg, kétszázszor kell hangoztatni, mert hátha mégis akad valaki, aki magáévá teszi a kérdést és diadalra juttatja az ügyet.

Az eszrog-kérdés veleje ez: vallástörvényi, gazdasági és becsületbeli okokból a görögországi eszrogokat mellőzni kellene a Szükojsz ünnepeken való használatnál és helyette a Szentföldön termelt eszrogokat kellene használni.

A kérdés felvetése immár több, mint 40 éves. Már 1876-ban bocsátott ki az akkoriban világhírű kovnoi gaon, R. Jiczchok Elchonon Spektor 150 lengyel rabbiaval egyetemben nyilatkozatot a korfui s egyáltalában a görög szigete-

ken termelt eszrog ellen. Azzal érveltek, hogy a görögök által termelt gyümölcs oltvány-gyanús. (Chasas harkovo.) Az eszrog ugyanis rendkívül érzékeny fa, de ha citromgyalog oltanak bele, megerősödik, ellenállóképesebb lesz s szebb gyümölcsöt érlel. De ez az oltás vallástörvényi szempontból teljesen hasznavehetetlené teszi az eszrogot. Már pedig — így érveltek a rabbiok — az eszrogtermelés egyáltalában nem történik vallási felügyelet alatt és a termelők kényük-kedvük szerint járnak el.

Ez a vallási szempont. A gazdasági szempont az, hogy a görög kereskedők monopóliumuknak tartják az eszrogot és ennek következtében — mint a piacon egyedülálló — megdrágítják azt indokolatlanul. Ehhez járul még a becsületbeli momentum, hogy ne támogassuk azokat, akik mindig előljártak zsidógyűlöletben. Korfu szigetén ugyanis többször voltak zsidóhecek, amelyek véres üldözésekké fajultak 1891-ben, amikor is a korfuiak kiérdemelték az „Amolék“ nevet, amellyel a zsidó eszrogkereskedők már régebben illették őket és ugyanakkor egy héber író a kérdéstről iratot bocsátott közre ilyen címen: „Harc I-tenért Amolék ellen.“

A hetvenes évektől kezdve gyakran mutattak rá ezekre a mozzanatokra és ráirányították a figyelmet a szentföldi eszrogokra, amelyek talán nem olyan szépek, de sem vallási, sem becsületbeli ag-

gályok nem emelhetők ellenük és szől mellettük egy megszivlelendő erkölcsi és gazdasági szempont: „sok szentföldi hittestvérünk megélhetését segítjük elő“.

Negyven év óta hangoztatják mindezt, de eddig eredmény nélkül. Minden Szükesz előtt van egy kis megmozdulás, de jönnek a nagy ünnepek, elfelejtkeznek a dolgról, Szükesz után pedig ki törődik az eszroggal? Pedig most már Palesztinában olyan a mezőgazdasági helyzet, hogy elláthatná egész Európát eszroggal. A vallási szempontot is a legpontosabban lehetne most már keresztülvinni. A termelőkön kívül rituális felügyelők is juthatnának kereset-höz. A verseny következtében a görög eszrog is rituális felügyelet alá juthatna és olcsóbb lenne. És ha Amerika függetlenítette magát Korfutól eszrog dolgában és kaliforniai eszrogot használ, mi nem tehetnők ugyanazt, Erecz Jiszroél utján?

Nem is tudjuk, mi akadályozza a dolog kifogástalan elintézését? Amint a „Zsidó Ujság“ egyik multkori számában mondotta Mr. Engelmann, a híres amerikai zsidó vezérférfi: a magyar orthodoxia példaadó az egész világ orthodoxiája számára, az a mi kérdésünkönél is alkalmazhatjuk. Meggyőződésünk szerint a magyar orthodoxia rabbi-vezetői vannak hivatalos utat mutatni egész Európa orthodoxiájának, csak lennie kellene egy rabbinikus tekintélynek, aki nem felejtene el, hogy eszrogim-kérdés van — Szükesz után is.



# A palesztinai segélyakció

— A központi iroda 180 fontot utalt át. —

Jertüslójimben 175 zsidó házat le kell rombolni és 200 család hajléktalan. Ezt állapították meg hivatalosan. És ezzel szemben milyen a segélyezési viszonyok?

A lapok jelentése szerint a palesztinai földrendés áldozatainak felségélyezésére — eddig a zsidó Nathan Strausz 5000 fontot, az arab effendik s bankok semmit, a pápa 150 fontot s az angol kormány egy meleg hangú részvétlét küldött. A palesztinai kormányzat által létesített Központi Segélyező Bizottság, melynek vezetőségi tagjai magasrangú hivatalnokok, eddig összesen 8530 fontot gyűjtött. Ebből a kimutatás szerint zsidók 6860 fontot (80 százalék), keresztények 1490 fontot és muzulmánok 250 fontot adományoztak. Ezen nagyobbára zsidó pénzből a Segélyezőbizottság a jeruzsálemi hitközségnek, mely 175 ház lerombolására kapott parancsot és melynek kára vagy 10.000 font, — mint már jelentettük — 30 fontot küldött kiosztásra.

Ilyen hivatalos „segély” mellett a jeruzsálemi orthodox vallásosságu testvéreink a legnagyobb veszedelmek vannak kitéve. Várják a mi adományainkat.

Az orth. központi iroda nagy érdemű ügyv. alelnökétől vett értesülésünk szerint eddig jobáára kisemberek adakoztak. A gazdagok számottevő adományai a nagy általánosságban még mindig késnek... Egyébként az iroda e héten, a befolyt összegek révén 180 fontot (kb. ötezer pengőt) utalt át a jeruzsálemi magyar-zsidó hitközségnek.

A „Zsidó Ujság”-hoz e héten a következő összegek folytak be: Orth. fiókhitközség, Szedres (gyűjtés) 28, Kornfeld Sámuel, Dusnok (Sebensfeld Mihály, Gric Jakab, Grün Bernát, Goldgruber Dezső 2.50—2.50) 10, Gerendás Ábrahám, Fehérgyarmat (2, Grozinger Géza, Zajta 5) 7, Reiner Soma, Poroszló

4. Összesen: 49. **A mult számban összegezett összeggel együtt a „Zsidó Ujság gyűjtése: P 262 —**

Az orth. közp. irodától a következő sorokat vettük:

Tekintetes Groszberg Jenő urnak Budapest.

A „Zsidó Ujság” f. évi 31., 33. és 34. számaiban kimutatott, a lap által palesztinai magyar-zsidó földrendéskárosultak javára gyűjtött P 262 azaz kettőszázhatvankettő pengőt rendeltetési helyére való továbbítás végett, t. Cimedtől hiánytalanul átvettük.

Budapest, 1927 aug. 31.

Teljes tisztelettel:

Orth. izr. központi iroda nevében

p. h. Hartstein Lajos ügyv. alelnök.

**Orth. főrabbi korpótlékának** folyósítása, amely — mint megirtuk — f. hó elsejére volt tervbe véve, elhalasztódott. Elhalasztódott pedig azért, mert igen sok rabbi még mindig nem küldte be a központi irodához a megfelelő iratokat, a miniszteriumhoz való felterjesztés végett. A főt. főrabbi urak megnyugtatására azonban közölhetjük, hogy — illetékes helyen szerzett információink szerint — a korpótlék június 1-én kezdődő hatállyal lesz visszamenőleg folyósítva, csak még némi türelem szükséges.

**Csendélet Dunaszérdahelyen.** Mint a „Zsidó Ujság” értesül, a szerdahelyi rabbiválasztás hullámai még mindig nem ütek el. Főt. Weinberger Hillel főrabbi jogerősen meg van választva, de a régi ellenpárt még mindig okvetetlenkedik. Legújabbban „leháchisz” különválasztási szándékuk van és külön sojchet ot alkalmaznak. Valóban csodálatos, hogy ezek az urak még nem elégették meg a perfid magatartásuk által előidézett chülül-hasém-t!

**Á pápai orth. hitközség** által fentartott egyéves fiukereskedelmi szaktanfolyamon, mely az ország egyetlen ilyen tanintézeté, miként bennünket onnan értesítenek, szeptember első hetében lesznek a beiratások. Az iskola szaktárgyai magyar és német kereskedelmi levelezés, keresk. számtan, könyvvitel, gyors- és gépirás, kereskedelmi jog. A tanfolyam befejeztével a hallgatók államérvényes bizonyítványt kapnak. *A tanulóknak alkalmuk van szaktárgyaikon kívül bőséges héber ismeretekre is szert tenni.* Bővebb felvilágosítást nyujt az iskola igazgatósága, Pápán.

**Amit nem lehet észrevenni.** Allitóltag most történt egy német fürdőhelyen. Egy híres keresztény egyetemi tanár megismerkedik egy igen értelmes zsidó bankárral. Több heti együttes tartózkodásuk idején sok mindenfélét beszélgettek, de a vallásról nem igen. A bankár szabadsága lejárt és bucsuzni jött. Bucsuzóul megjegyezte: Professor ur, meg akarom lepni valamivel, bejelentem Önnek, hogy nős vagyok. Amire a professor azt felelte: „Bizalma hasonló bizalomra kötelez: hát én őszintén megvallom Önnek, hogy — pupos vagyok.”

**Amikor az antiszemita zsidó.** Hogy a „kutya zsidó” tulajdonképpen csak azt jelenti, hogy az illető nem tetszik az illető antiszemitának, erre egy külföldi lap a következő reminiscenciát közli: Bécsben pár év előtt, a kizárólag zsidókból álló Hakoah football-meccset játszott egy budapesti „ekszkluziv” klubbal. A játék hevében, amikor a budapestiek győzelme valószínű lett, az egyik antiszemita néző, a „Hakoah” felé azt kiáltotta: „Ne hagyjátok magatokat a budapesti kártya-zsidóktól!”

**Rézágy — — — P 96.—**  
Összecsukó ágy — — — P 22.40  
Sodronyágybetét — — — P 17.60

Gyermekágyak, vasbutorok, mosdók, afrikamatracok olcsón

**Somogyi és Társa**

Budapest, VII., Holló uca 1. szám.  
Javításokat vállalunk.  
Szombaton és ünnepnap zárva.

**ZSOLDOS** magántanfolyam

VII., Dohány-u. 84. — Telefon: J. 424-47.

Előkészít középiskolai magánvizsgálatra.

**Talmid-chòchom**

mefürszem, grosser Jore-Somajim, ist geneigt eine JESIVO zu gründen, mit 10—12 kleineren Bachurim. für deren gratis-verpflegung gesorgt wird. — Adresse unter „Jesivo” bei der Adm. der „Zsidó Ujság” zu erfahren.

# Orth. tanítónőképző Krakkóban

— Az orthodox leánynevelés problémájához —

(Saját tudósítónktól.)

Nagy ünnepséggel folyik le ma, szept. 1-én Krakkóban. Egy ünnepséggel mely nemcsak a krakkói, hanem az egész világ orthodox zsidóinak ünnepe. Ma, Elul hó 4-ik napján rakják le Krakkóban a „Bész Jakow” tanítónőképző intézet alapkövét. Nevezetes dátum ez mindenképp. És talán nem is véletlen, hogy az alapkövetétel ünnepét Elul hó 4-én tartják meg, azon a napon, melyen a 4 év előtt Bécsben megtartott „Kenészio Gedajló” a világ minden tájáról megjelent hithű zsidók képviselőinek részvételével megnyitották. Örökké emlékezetes maradt az a jelenet, mikor Schapira, az akkori szanoki rabbi és sejm képviselő a „Kneszio G.” 4-ik napján kétórás beszédében a leányoknak zsidó tudásra való nevelésének szükségességét fejtegette és bizonyította. Csak gondoljuk meg, hogy még rövid idővel ezelőtt az volt a felleg, hogy „leányoknak nem kell tanulni”, sőt! bűn lányokat tóra-ismeretre tanítani, akkor fogjuk csak megérteni a szanoki rabbi felépítésének merész és horderejét. Csak a Tórá szerető és becsülő nőkből lehet, ugymond, hithű háziaszony, vallásos anya, ki férjét és gyermekeit a Talmudtórának és a „Bészhamidros”-nak neveli. Lengyelországban az elvállaltalanodás, különösen

a lányok körében nagy mérvet öltött, így gyorsan akcióra kellett lépni, míg nem késő. És megalakították az első „Bész J” iskolát. Schenirer Sára és Rotschild Betty nagy lelkesedéssel és nagy tudással vállalkoztak a kezdeményezés munkájára.

Miután az első évben az eredmény elégtelen volt, a vezető emberek hathatós támogatásával a „Bész Jakow” iskolának folyton szaporodtak a hivei és növendékei, most tanítónőben mutatkozott hiány. Ez tette szükségessé egy „Bész Jakow” tanítónőképző intézet létesítését, amit az ő- és újvilág hithű zsidóságának áldozatkészsége lehetővé is tett. Ennek az intézetnek az alapkövét teszik le ma Krakkóban nagy ünnepek keretében, mely bátran állítható az összes hithű zsidóság ünnepének, mert az ezen intézetből kikérülő tanítónők lesznek hivatva a zsidó lányokat igazi műveltségre és intelligenciára nevelni, kikből azután majd igazi zsidó anyák válnak.

Vajha a magyar orthodoxia is belátná az ügy fontosságát és csatlakozna az „Agudasz-Jiszróel” orth. zsidó világmozgáshoz, amely ugy az orth. leánynevelést mint a többi orthodox problémák megoldásán sikeresen fáradozik!

S. B.

Wesilla mosás a legideálisabb

## Szarvasi levél.

(Saját tudósítónktól.)

Augusztus 28-án Szarvas városa 6—7000 re menő közönség, József főherceg, Kratochwill tábornok és még igen sok magasrangú katonatiszt, dr. Kovacsics főispán stb. jelenlétében leleplezte a világháború elesett hőseinek emlékoszlopát. Ez alkalommal a hatóság részéről főtisztelendő Blum Bencion orih. főrabbi is felkérte a szobor előtt való beszéd tartására, amely felkérésnek a tudós főrabbi fényesen megfelelt. Oly remek beszédet mondott, hogy József főherceg a szónoklat hatására alatt igen melegen érdeklődött a főrabbi iránt és a hatóság fejei keresték az alkalmat a főrabbi urat üdvözölni.

Ugyanaznap este fényes családi ünnepély folyt le a főrabbi vendégszerető házában, ekkor jegyezte el legfiatalabb, kedvelt

leányát, Mirjamot Fränkel Salamon, a debreceni jesiva kitünősége.

Szarvas városa a napokban 2500 pengőt szavazott meg templom és Mikve építésére az itteni orth. hitközségnek. Az ügy érdekében Schlesinger Sámuel volt hitk. elnök, az orsz. 100 as bizottság tagja és Jakobovits Simon volt alelnök halát érdemlő működést fejtettek ki. Schvarc József.

## Márton Jenő fiuinternátusa

Budapest, VI., Andrassy ut 95 (Villasor) — Telefon 125—43.

Nevelőintézet bennlakó, féligbennlakó és bejáró elemi-, közép-, polgári- és felsőkereskedelmi iskolai tanulók számára. Kóser konyha. XIX. tanév. Prospektus. — Magántanulók előkészítése intézetben kívül is.

**Eichenbaum Mór**  
sirkógyáros

V., Pozsonyi-út 1-3. Tel. T. 246-74

**SIREMLÉKEK**

bel- és külföldi márványokból, legolcsóbb árban részletfizetésre is kaphatók.  
-Tervrajzok díjtalanul.

Felmondás miatt - az összes - raktáron lévő siremlékek beszerzési áron sürgősen adatnak el.

Ros-hasonó és Jomkipur  
Izr. Főünnepekre  
**MACHZOROK**

4 kötet félévszonkötés a két főünnepre — — — — P 9.—  
9 kötet félévszonkötés az egész évi ünnepre — — — — P 18.—  
4 kötet egész vásonkötés a két főünnepre — — — — P 11.—  
9 kötet egész vásonkötés az egész évi ünnepre — — — — P 24.—  
4 börszerű kötés a két főünnepre — — — — P 22.50  
9 börszerű kötés az egész évi ünnepre — — — — P 48.—  
Dr. Hevesi-féle remek imakönyvek, Dr. Kiss Arnold „Mirjam” selyem és gyapjú Taliszok. — Az összes szerzőtársi cikketek utánvétellel szállítja:  
**Schwarz Soma**  
könyvkereskedő, Miskolc.  
Telefon: 328.

**Cyánnal poloskát irt lakást takarít legmegbízhatóbban**  
STRASSER, Aggteleky-u. 4.  
Telefon: J. 424—80.



## A hajduszoboszlói botrány.

— Hozzászólás a „Zsidó erkölcsre int a miniszter“ c. cikksorozatunkhoz. —

Élénk visszhangot keltettek a „ZS. U.“ azon cikkei, amelyek arról szólnak, hogy peres ügyeinknél, saját rabbinikus bíróságainkat vegyük igénybe. Így elkerülhető lesz az, hogy olyan speciális peres ügyeink, melyek hitfelekezeti vagy vallási nézeteltérésekből alakultak ki, amelyek a világi bíróságok előtt teljesen érthetetlenek, mert azok belső indító okait megérteni nem tudják, hogy ezek a teljesen intern ügyek is közbeszéd tárgyává váljanak.

Természetes és elsősorban kívánatos az, hogy illetékes tényezőink nemcsak, hogy elősegítsék ezen akció keresztülvitelét, hanem minden erejükkel azon legyenek, hogy vitás vagy peres ügyeink ne kerülhessenek oly fórumok elé, melyek értelmetlenül és esetleg lenézéssel vagy megvetéssel kezelnek az ily ügyeket. A multban elkövetett hibák eléggé súlyosak

és épen autonómiánk reputációjának érdekében a zsidó közvélemény nevében a következő tiszteletteljes kérdéseket intézem illetékes tényezőinkhöz:

1) Van-e tudomásuk arról a sajnálatos és eléggé el nem ítéhető ügyről, amely a hajduszoboszlói orth. hitközség és az ottani metsző-egyházi között, már évek óta folyik?

2) Van-e tudomásuk arról, hogy ezen per az összes közigazgatási és törvénykezési fórumokat már megjártá és végül a kir. kuria az elsőfoku bíróságot a per felvételére utasította?

3) Végül, miért lett kényszerítve a hajduszoboszlói metsző, aki évekig kenyér nélkül volt, mert fizetését a hitközség nem folyósította, Din-tojre mellőzése folytán a közigazgatási bírósághoz fordulni?

Sch. M.

## A baltás rabbi

— Romániai helyzetkép. —

A középkori vérvádak keletkezésének körülményei jutnak az embernek eszébe, ha olvassa a Bukarest melletti Valcea városkával kapcsolatos esetet. Az antiszemita „Cuvantul“ fujja fel szenzációsan a dolgot, amelyről egyetlen más lap nem tesz említést. Arról van szó, „hogy nevezett városkában három diák sértést és aközben megtámadta őket Schächter Dávid diák és apja, a város volt rabbija, akik botokkal, késekkel és baltával véresre verték a diákokat.

Ebben a pillanatban arrafelé halad Stapanoiu Stefan kereskedelmi akadémiai hallgató, mire a két támadó rávetette magát és Schächter Dávid késével a szíve fölé döfött. A penge azonban elcsuszott és csak

a hasfalat érintette. A sebesült állapot a reménytelen. Kevés kilátás van arra, hogy életben maradjon. — Eddig szól az antiszemita hirdás, amely magán hordja a valótlan belyegét.

Micsoda perverz fantázia kell ahhoz, hogy egy rabbi baltával és késsel járjon felfegyverkezve. S épen augusztus 19-én, péntek este. De bármilyen lehetetlen az egész, a koholmány megtette hatását, mert a „Cuvantul“ hirdása alapján a keresztény diákok nemzeti szövetsége Bukarestben tegnap kommunikét adott ki, amelyben „tillakozik a ramnic-valceai támadás miatt“. A közleményben a szövetség azt a kérdést teszi fel, vajjon ez a „merénylet“ nem teszi-e teljesen jogosulttá

azt, hogy a diákság visszavonja az ideáljainak békés uton való megvalósítására hozott határozatokat.

A minap este a bukaresti diákság tiltakozó tüntetést rendezett. A diákok kilenc órakor vonultak ki kompakt tömegben az egyetem épületéből és az Acedémica-bulevárdon, valamint a Calea Victorián át a nemzeti színház elé vonultak. Voltak heccok, inzultálások stb.

Lewinnek van egy keserű gunnyal megírt „zsidó öröm“ című verse. Tartalma, hogy a görög városkában holtan találtak egy fiut, legott megállapították a rituális gyilkosságot és a pogrom rendeződik is már. Közben azonban hirtelen megváltozik a helyzet. Kiderül, hogy a megölt fiu — zsidó és általános az öröm a zsidók között, hogy csak zsidót öltek meg...

A valceai esettel is úgy lesz. A romániai zsidóság fel fog lélegzeni, ha majd kiderül, hogy a rabbi kapta az ütéseket, nem pedig adta. Az antiszemiták természetesen akkor is azt fogja állítani, hogy az egész hirt a zsidó sajtó fujta nagyra, rontani akarván Románia hírnevét külföldön.

A romániai zsidók sötét helyzetét ez a kis epizód reflektorként világítja meg.

**Figyelem!** Orth. כשר  
Bel- és külföldi sajt- és túró különlegességek, tea-vaj, juhsajt, (gomoja) és tejföl legolcsóbb napi árban.  
**Lilienfeld, Dob-u. 28.**

**Iskolakönyvek**  
legolcsóbb árban kaphatók  
**Müller-nél, Dob-u. 19.**

**Iskolakönyvek**  
az ország összes iskolái részére kaphatók  
**Müllernél, Laudon-u. 2.**  
Talaszim, Machzojrim, Szeferim.

**SIRKÖVER**  
a legolcsóbb árban kaphatók

מכתובות

**Adler J. SIRKÓRAKTÁRÁBAN**  
BUDAPEST, KÁROLY KÖRUT 7. SZAM.  
Szombat és ünnepnap zárva.

## A palesztinai zsidók és arabok

— Érdekes epizódok a földrendési napokból. —

A legújabb keletű palesztinai lapok még mindig tudnak új és új epizódokat, egyes esetek nagyon foglalkoztatják a nép fantáziáját, különösen az arabokat, akik nem tudják megérteni, miért lettek a zsidók inkább megkímélve mint az arabok.

A lapok által felhozott esetek közül jellemzők a következők:

Egy jeruzsálemi zsidó férfiú felesége már hosszabb idő óta ágyban fekvő beteg volt. És épen a fatális hétfő reggelén az asszony a fejébe vette, hogy az orvos tilalma ellenére felkel az ágyból. Fel is kelt és kitért az utcára, a kulcsot az egyik szomszédnál hagyva. A földrendés előtt pár perccel visszatért és betért a szomszédokhoz, hogy a kulcsot átvegye. Mialatt keresték a kulcsot megmozgott a föld és a ház, melyben az asszony lakott, mint egy homokvár rombadőlt. Egy másik házból a földrendés kitörésekor, a zsidó bennlakók az ablakon át menekültek. Midőn már az egész család künn volt a szabadban, eszükbe jutott, hogy pályás babájuk a bölcsőben maradt. Vissza akartak térni a kicsiért, de ebben a pillanatban összeomlott az egész ház. Midőn az első pánik elmúlása után behatoltak valahogyan a rombadőlt házba, csodálatos látvány tárult szemük elé: a szoba telve volt kövekkel és a bölcsőben, mely körül a kövek szinte párkányzatot alkottak a gyermek gügyögve nevetgélve játszadozott, anélkül, hogy a legkisebb baja történt volna.

Az a tény, hogy mialatt a zsidó jisuv abszolút meg lett kímélve, addig az arab-lakta vidék és városok oly súlyos kárt szenvedtek, — a néptömegekből különös érzelmei váltott ki. Különösen mély benyomást gyakorolt a tömegre az a körülmény, hogy mialatt az Omar-mecset, mely a szentély (bész-hamkódos) helyén épült és a mohamedánok legszentebb mecsetje, súlyosan megrongálódott és összedőlt, addig az Omar-mecsettől

néhány lépésnyire húzódó „nyugati fal“ teljesen érintetlen maradt. Az Omar-mecset öreg sejkje kijelentette, hogy Isten ujját látja ebben, büntetés ez azokért a bűnökért, miket az arabok elkövettek a zsidók ellen, mert hogy megdobálták köveket a nyugati falhoz zárandókló ajtatoskodó zsidókat. Azon a végzetes éjjelen igen sok arab, zsidó házakba menekült, kérve a házigazdákat, engedjék meg nekik, hogy éjjelen keresztül meghúzódjanak ottan, mivelhogy biztosak benne, hogy zsidókat nem fenyegeti veszély.

A zsidók egyébiránt hívek maradtak Avróhom-Ovinü erényeihez és

ők siettek legelőször segíteni a nyomoron. Keserű iróniának tetszik, hogy Sechem az a város, hová zsidó be nem tehetné lábát, a zsidó gyűlölet és a zsidóellenes agitáció gócpontja, az első segélyét épen egy zsidó várostól kapta.

És jellemző, hogy egyelőre csak zsidók áldoznak az arab lakosság felszegélyezésére. Eddig majd az összes zsidó intézmények, koloniák és privátok áldoztak, mialatt az arab intézmények eddig egy garast sem adtak arab testvéreik felszegélyezésére.

Igen mély benyomást gyakorolt a „Zsidó Ujság“ által már közölt, Nathan Strausz 5000 fontos gyors és nagy segítsége. Az arabok sürgönyileg fordultak Fordhoz, Rockefellerhez és más amerikai milliárdosokhoz — eddig sikertelenül. A zsidó Strausz Nathan azonban még a kérést sem várta be.

## Orthodox gyermeknyaraltatás

A budapesti Hanna gyermekvédelmi egyesület tudvalevően a zsidó gyermekvédelem legeredményesebben működő intézménye Budapesten. Egész éven át ellát sok száz gyermeket élelemmel és lehetőleg ruházattal. S mindezt vezetősége önzetlen buzgalma, nemeslelkű emberbarátok és a jószívű társadalom segítségével.

A „Hanna“ meglepéssel tekinthet vissza megint egy sikeres akciójára. A gyermeknyaraltatás befejeződött, teljesen kielégítő eredménnyel. A sikerhez több vidéki hitközség vezetősége hozzájárult tetterős buzgalommal, jó zsidó szívvvel s lekötözhető egyszerűséggel. Abaujszántó, Hajduszoboszló, Kiskőrös, Nyiregyháza, Sátoralfajuhely, Soltvadker, Szerencs, Tab, Tokaj hitközségeiben az előjáróság, a nőegyletek vezetősége és a magánosok tevékedtek kis védenecinek ellátása körül.

Hogy a vidéki nyaraltatás megszervezése lehetséges volt, az a budapesti orthodox hitközség érdeme,

amely óbudai Freudiger Ábrahám elnök intenciója szerint erkölcsileg és anyagilag pártfogolta a nyaraltatást.

A Hanna vezetősége hálával gondol Petik Kálmán igazgatóra a budapesti székesfővárosi nyaraltatási akció vezetőjére, aki nobiles szolgálatkészségével, legnemesebb ember szeretetével s legmesszebbmenő jóindulatával elősegítette a zsidó gyermekek nyaraltatási ügyét. Hogy a fővárosi nyaraltatással való legharmonikusabb együttműködés megvalósulhatott, az Korein Dezső fővá-bizottsági tag agilitásának köszönhető, aki teljes odaadással, önzetlen fáradozással, lelkes készséggel eljárta a fővárosi illetékes hatóságoknál.

Az új tanévvel és az egyre leromló gazdasági viszonyokkal kapcsolatban megnövekedik „Hanna“ nehéz feladata és sokféle gondja is és így ezuton is kéri továbbra a nemes szívű társadalom hathatós támogatását.



# Hivatalbeli emberek a kis kehillóban

Irta: DR. HAJDU MIKLÓS.

Hivatalbeli emberekről szólván, nyíltan ki kell mondanom, hogy egy hitközségi tisztségnél bizony többet ér a nagyváradai püspöki stallum. Meg kell tennem ezt az egybevetést, hogy azt ne higgyék, hogy holmi zsiros hivatalok fejéinek bemutatásával bajlódok. A kisvárosi és a falusi hitközség hivatalbeli embereiről emlékezem s így dus javadalmazásu hivatalokról nem beszélhetek.

Mindenki hallott már valamit az én embereimről, tud valamit a tekintélyes rasekolról, a templomjáró cedóke-gaberól, a kegyes chevra-gaberól, a mindenttudó dájénról, a szegény melamedről, az énekítés művésztől, a chaznról s a Piv Pálos-kodó sameszről, de kevesen ismerik őket a maguk valóságában. Pedig érdekes emberek ők valamennyien, értékesek is. Ime egy bizonyos nagy értékűről. Egy műkedvelő ellenségünk hevesen védelmezte az antisemiták igazát. Cáfoltam a semitákról készített bűnlajstromát, mire megszólaltatta a nagy ágyut és a szemembe vágta, hogy a zsidó a hasznát keresi mindenben, ezért aztán nem is visel önzellen szándékkal nobile officiumot, (haszonnal nem járó hivatal) milyent a nemesség ezer éven át viselt.

Ez a vád ebben a formájában nem valami súlyos, könnyen rá lehet cáfolni és meg is mutattam mindjárt a címárban, hogy mennyi sok egyesület és testület vezetésében vesznek tevékeny részt a mi embereink.

— Hja, — szólt az ellenfél — ez mind semmi, hiszen ezeket a hivatalokat A is B is csak azért vállalta, hogy a nagyokhoz dörgölőd-hessék, hogy főrendekkel és képviselőkkel tegeződ-hessék s hogy zsur-jaira megszerezze az elmaradhatatlan reprezentációs-krisztet...

A rozszakaratu tulzás hamisságait nem lett volna nehéz kimutatni, de hogy a megcáfolandó tételhez viszsztatérjünk, a bizonyítást más téré-vittem át. Egyenként bemutattam a kisvárosi zsidó hitközség hivatalbeli embereit, vázoltam a munka-

körüket, példákkal illusztráltam i-tenes buzgóságukat és végül megkér-deztem, hogy nem-e mintái ők az önzetlenségnek, a kegyességnek és a jóságának? Hát nem nobile offi-ciumot viselnek-e a mi hivatalbeli embereink?

Az ellenség majdnem kapitulált. Beismerte mindenekelőtt, hogy nem tudott a mi hivatalbeli embereinkről. A tevékenységüket most már bámulja és tételét ebben a vonatkozásban elejti.

Lám, a szegény, kis községben, az elhagyatott kile-ben micsoda micsoda kincsek vannak! I-tenem, ha aprópénzre lehetne váltani ezeket a kincseket, már rég megépíthették volna a mi falvainkban a templomot s az irás tanítómesteréket, a jó öreg melamednek két nár csizmát is készítenének évenként. Ma még, — méltóztatik tudni — szalmás viskóban imádkoznak és a melamed-nek csak egy pár csizma jár. De, hogy a biblia tanítójának sorsa ne aggaszson bennünket, vegyük tudomásul, hogy ő be is éri egy pár csizmával, hiszen keveset jár az emberek között. Reggeltől estig a szentírással foglalatokodik. Ő kü-lönben a chaznnal meg a samesz-szal együtt huz valamicske fizetést.

## Für Schochtim.

Habe Schmutzer'sche prima **הלפים** mit Messing-beschlag unter Garantie, ferner I. und II. Qualität Belgische reiss- und grüne glatt wie auch Ste-nislauer schwarze Steine.

Frenkel J. **שריב**

BUDAPEST,  
VII., Rombach utca 16.

**הלפים ZOLLIGE PENGŐ**

"	15	32.—
"	14	29.44
"	10	18.—
"	5	6.80
I. Belgische	8	20.—
"	7	16.—
II.	8	8.—
"	7	6.—
Grüne glatt	8	3.—
Stanislauer	10	6.—
"	8	4.—

Bestellungen werden gegen vor-herige Angabe effektiert.

De szegény a község, hát a kis javadalmazások úgy telenek, hogy a rasekol a gabekkel együtt alaposan ráfizet a tisztségére.

Az elnök tehetős ember, birja is a dolgot, de a gabeknek bizony nem nagyon telik költséges passzi-ókra. Mégis ragaszkodnak hivataluk-hoz. A nádortól kezdve a szolgál-óríg valamikor minden nobile offi-cium volt és roppant büszke a multjára a nemesség. Tartsanak velem és legyünk mi büszkék a mi hivatalbeli embereinkre.

Igy értékelem én őket, ne vegyék hát a tiszteletreméltó leikesevés pro-fanizálásának, ha megrajzolom kusza vonásokban a mi hivatalbeli embe-reink kedves félszégeit s az in-tézkedéseikben rejlő patriarkális vo-násokat.

Kinek a hatalma terjed legtovább? Azt hinné az ember, hogy a hitköz-ségi elnöké. Hiszen tekintélyben ő az első, intézkedéseinek nincsen felsőbb fóruma és véleménye egyaránt megöllebbezhetetlen, akár a kántor-péntek esti *lechódajdi-járól* mond szakvéleményt, akár a *macesz* fi-nomságáról nyilatkozik.

És mégse az ő hatalma terjed

Megérkeztek az

**őszi selyem,  
bársony, sző-  
vet és flanell  
ujdonságok**

az olcsóságáról előnyösen  
ismert

**Spitz Herman**

áruházában

**Erzsébet-körut 34.**

(Saját házban.)

Szombat és ünnepnap zárva.

legtovább, hanem a chevra-gabecé, aki nemcsak az élők, de a halottak fölött is rendelkezik. Az ő hatalmi körébe belekerül szegény és gazdag, barátja és ellensége egyaránt. Ezért fél egy kicsit a chevra-gabetől még a rasekól is.

A hatalmi körben való összettkö-zések, az illetékességi kérdések azonban vajmi ritkák a hivatalbeli emberek között. Intézkedéseik és teendőik nem alakultak ki ügyosz-tályok szerint, s így alaposan bele is szólnak egymás dolgaiba. Közben persze a hivatalbeli tekintélynek se hire, se hamva.

Különös formájú is ez a tekintély. A tisztség — tagadhatatlan — tekintélyel jár, mégis úgy áll a dolog, hogy tulajdonképpen a hivatalbeliek vagyona adja meg az igazi tekintélyt. Az elnök rendesen gazdag ember, van is nagy respektusa. A chevra-gabe, meg a cedoke-gabe kevésbé gazdagok, néha szegények, de rendelkezik is ám velük mindenki. Megszólja őket boldog és boldogta-lan, tanácscsal szolgál nekik még az együgyűek is. És jaj nekik, ha valahogy a tekintélytartást ambici-onálják. A guny és malicia rögtön kikezdi őket.

A cedóke-gabenál példának oká-ért kapóra jön, hogy ő mutatja az ezüst kézzel a tóra fölölvasásnál a sorokat. Ha nem elég nyájas, kisútik róla, hogy büszke és megszólják ekképpen:

— Persze, mivel a tórát mutatja, azt hiszi, hogy tud is valamit...

A chevra-gabenak még keményeb-ben lehet odavágni:

— Parancsoljon a halottaknak...!

Ebben legalább van egy adag lehetetlenség, de erősebb a malicia, mikor a chevra-gabet a vándorló szegényekkel, az *ojrach*-okkal hoz-zák összeköttetésbe és így szólják meg:

— Azt hiszi, hogy *ojrach*okkal van dolga...

Ezt annak köszönheti a chevra-ga-be, hogy a vándorló szegényeknek ő osztja ki az adományt. Tulajdon-

képen a cedóke-gabe tartoznék ki-osztani a *nedóve*-kat, de mivel szegény a község és biztos, hogy a szegények mind a két gabet föl-keresik, hasznosabb, ha mindjárt a chevra-gabehez fordítják őket.

Akármiyen kényelmetlen is a szegényeknek ez a segítsége, akár-mennyi vexaturával is jár, mégis nagy szeretettel végzi ezt a chevra-gabe. Hogy is ne, hiszen a vándorló szegények között megtiszteli a házat egy-egy *ben tajre*: az irásban járatos ember is! A tudós férfiaknak van is nála módja minden jóban és ha ebéd után még egy kis tajre-t is mond, bőségesen ellátja utraivalóval a gabe. A szegények előtt tárva nyitva a ház és a szomszéd parasz-tok, akik a szegények felvonulását látják, szelid humorral el is nevezik a gabet: zsidó kódishirának.

Megkülönböztetett figyelemben van része a gabe házában a talmudisko-lába, a jesivába járó böchernek. Ismeretes a protestans legátorság intézménye; az ifjú teológus, aki a papi pályára készül, ünnepeken kis falusi templomokban teszi meg a szárnypróbálgatásait. Nos ennek a legátornak hasonmását megtaláljuk — lehavdil — a zsidóknál is. Nem azokra a szegény bocherekre gondolok, akik eljutnak mindenfelé és a jó emberek adományai révén kisebb-nagyobb szünetet tartanak a kop-lalásukban. A jesivának is vannak legátorai. A nagy ünnepek előtt állítanak ők be a gabekhoz, ketten jönnek együtt és elkérik a község évenkénti adományát a talmudiskola tanulóinak tanítézte javára, az ugynevezett „mezajnesz chevra“ szá-mára, ami némi tulzással a Mensa Academiának felel meg.

(Folytatása köv.)

## Orthodox kóser!

Több évi külföldi gyakorlattal vál-lalják lakodalmak és egyéb ün-nepségek rendezését. — Atutazók és nyaralók jóízű orth. kosztot kapnak.

**Richter Nővérek**  
Duna-földvár.

**GAL**

Nagyságos Asszonyom! Értesitem, hogy paróka-készítést és fésülést ezentul is jutányosan elvállalok és hívásra házhoz jövök. — Szébbnél szebb parókák raktáron. — Budapest, IV. kerület, Múzeum-körut 2. sz.

**A XV. cionista világkon-gresszus** augusztus 30-án nyílt meg Baselben és szeptember 9-éig fog tartani. A kongresszus ideje alatt naponként megjelenik a „Kongress-Zeitung“. Különösen arról lesz szó, vajjon a jelenlegi cionista vezetőség Weitzmann professzorral az élén helyes poli-tikát követ, hogy az angol kor-mánnyal szemben engedékeny, hogy megelőgszik a jóindulattal, avagy arra az álláspontra kell helyezkednie: Angliának Palesz-tinában legalább oly szüksége van a zsidó letelepülőkre, akik kultu-rát, friss életet visznek az ország-ba, mint a zsidóknak Angliára, teljesítse tehát az angol kormány a kötelességét és a hatalom ere-jével az aktív jóindulat s támoga-gatás terére lépjen. Erről a kér-désről elkeseredett viták várhatók.

**Aki rabbioklevelet ha-misított.** Aradról több milliárdos hitelezési család után megszökött Nándor Bertalan textilnagykereske-dő. Lefoglalt Levelezéséből kiderült, hogy Amerikában lakó sógora azt tanácsolta neki, hogy szerezzen rabbi-oklevelet és mint amerikai hitköz-ség lelkesze kimehet Amerikába. Mivelhogy ez a tipikus chilül-hasém rendkívül kinosan érintette az aradi zsidóságot, *Schreiber* orthodox fő-rabbi megbélyegezte ezt a hallatlan csuf eljárást. A hamisított oklevelek szállításával egy bukaresti ügynököt is gyanúsítanak.

Binder Matild

**Hárshegyi gyermek-**

Holzspach **otthon** Vadorzó-út megálló. **4. sz.**

Elvállal már 2 éves kortól gyerme-keket, okleveles tanár, tanítónő és vizsgázott gyermekápolónő által való tanítatásra, nyilvános jogu iskolák-ban való levezetésére, nevelésre és tüdülésre. Különleges hizókurák. Gyenge betegségből fölépült vésze-gény gyermekek áldása. Állandó orvosi ellenőrzés! — Főorvos: dr. Lehotay Károly. — Mérsékelt árak. Téli-nyáron nyitva. — Tel. Zugliget 843-18.

**VERO ADÉL**

**Továbbképző**. Budapest, tanfolyama. Jókai-u. 1.

Telefon: 288-13.

Irodalmi és esztétikai képzés. Idegen nyelvek elsajátítása. Iparművészet. Női kézimunka. Kalapkészítés.

Nyilvános jogu közép-foku iskolák. Bentlakók — Félbentlakók — Bejárók Mérsékelt árak — Orth. kóser ellátás.



# ELÜL

Írta: HALÁSZ FÜLÖP.

I.

Kinek keblében még igazi zsidó szív dolog, azt az Elül havában felbugó sófárhang megállítja a mindennapi szürke lét taposó malmában és komoly elmélkedésre és magabaszállásra készíti.

Térj meg oh Izráel! Nagy az igazi megtérésnek, az igaz megtérésben való lelki megújodásnak varázsereje. Az őszinte testivon nyugszik az i-teni dicsőség trónusa.

A Talmudban található következő mélyen járó allegória. Midőn I-ten elhatározta, hogy megteremt az embert, akkor a szolgálattelvő angyalok kérdezték vala Tőle: Milyenek az ember cselekedetei? — Felelt a Szent, áldassék Ő: Ilyenek és ilyenek az ő cselekedetei. Erre az angyalok: „Mi is a gyarló ember, hogy megemlékezel róla?” Ekkor a Szent, áldassék Ő, közjék tette az ujját és azok elégték, megsemmisültek. De midőn elkövetkezett a bábeli tornyot építő nemzedék, mely elszéledt a földön, akkor a szolgálattelvő angyalok újból mondták: Hát nem helyesen mondták az előbbieket: Mi is a gyarló ember, hogy megemlékezel róla? Erre I-ten felelte: Öregségig is az vagyok, vénségig is én viselem. Én cselekedtem és harcolok és én viselek és megmentek!

Keresztek értelmét eme képletnek. Mózesnek halála előtt mondott szavait: „Halljátok egek, ha beszéltek és hallja meg a föld szájam szavait!” Rasi így magyarázza: Tekintetek az egekre, melyeket azon célból teremtettem, hogy titeket szolgáljanak. Megváltoztatták-e talán pályafutásukat? Nem engedelmessékednek-e a számukra adott törvényeknek? Előfordult-e már az, hogy reggel a nap nem kelt volna fel keleten, hogy világítson az egész földnek? Tekintetek a földre,

melyet szolgálatokra teremtettem. Megváltoztatta-e törvényeit? Vetettek-e már és nem kelt volna ki? Avagy vetettek-e buzát és helyette árpa termett volna? „S” hogyha egyenként tekintesz meg minden teremtményt a szalmaszáltól a napgömbig, azt fogod tapasztalni, hogy külön rendeltetéssel bír mindegyikük és mindegyikük külön lőn ezen rendeltetés számára — úgy anyagra, mint formára — teremtvél! (Hirsch S. R., 19. levél, 14. o.)

Tehát midőn I-ten megakarta teremteni az első embert, akkor — képletünk szerint — az angyalok azt kérdezték tőle: „Milyenek lesznek az ember tettei? Mi lesz az ember életrendelése ezen a földön? Erre az volt a válasz: „Ilyenek és ilyenek lesznek cselekedetei!” Éppen abban nyilvánul meg az embernek kiváltsága, szellemi fölénye,

## Séker-bilbül

E két heber szó jelentése: hazug ráfogás. Hogy mi lehet egy séker-bilbül, azt megmutatta, az a kiskőrösi ügyvéd, aki ügyfele védelmében a zsidó ellenfél esküjét hatálytalanítani akarván, periratában ezt írta: „Az izraelita vallás szerint a zsidó fél keresztény bíróság előtt megesküdhetik és ha hamisan esküdött, elmegy a rabbihoz feloldást kérni és a rabbi hitorsosát, mint aki dicsérendő cselekményt követett el, minden körülmények között fel is oldja. De érvénytelen az eskü az izraelita vallás szempontjából azért is, mert a magyar bíróságok előtt letett esküforma nem felel meg az izraelita vallás szabályszerű esküformájának, amely szerint zsidó férfi esküje csak akkor joghatályos, ha Mózes törvénykönyvének megfelelő versére hivatkozással történik. Ugy látszik alperes, zsidó léteire élt vallásának fentiekben már kifejtett sz.

hogy ő nem volt eszköze valamely ellenállhatatlan erejű benső ösztönnel, hanem hogy ő szabadon választhat a jó és a rossz között. Az erkölcsi életet és halált tette I-ten az ember elébe, úgy hogy ő szabadon választhat közöttük. És éppen az a körülmény illeszti a dicsőség koszoruját a porszülte halandó fejére, hogy ő szabad elhatározásból engedelmessékedhetik I-ten akaratának. De az angyalok azt mondják: „Mi az ember, hogy megemlékezel róla? Az ösztönei és szenvedélyei által megkísértett ember le fog térni a helyes ösvényről, az i-teni akarattal ellenkező irányba fog tévedni...”

Ekkor a Szent, áldassék Ő, az „ujját”, azaz az ember ujját nyújtotta közjék és rögtön megsemmisültek mind a vádaskodók. Minél gyakrabban arat az ember diadalt a kísértések fölött, annál nagyobb erkölcsi erőből téveszen tanúságot. A tett, a cselekvés a fő!

(Folyt. köv.)

bályaival és nyugodtan esküdött meg hamisan abban a reményben, hogy a rabbi őt a hamis eskü alól ugys fel fogja oldani.”

Természetesen ez mind valótlan és százszor megcáfolt gyűlöletes rágalmozás. Az a vallás, amely a Tízparancsolat harmadik igéjében oly határozottan tiltja az I-ten nevének hamis célból való említését, nem sértheti meg egy, a köteleességét félreismert ügyvéd. Mivelhogy az ügyvédet nem lehet felelősségre vonni, az egész ügy csak akadémikus értékű. De jellemző, hogy mi mindennel feketítették már be a zsidóságot, aminek mérge még most is hat.

Olvassátok és fizessetek elő a „Zsidó Ujság”-ra!

**HAJSZÁLAKAT** hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel **Pollák Sarolta** Bpest, Andrassy-ut 38. „Mirakle” hajeltávolítószer szétküldése utasítással.

Összes szépséghibák kezelése. (Arcápolás olcsó hárlatrendszerrel.) Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

## Az első magyarországi orthodox vitairat a reformkísérletek ellen

Altalában azt hiszik, hogy az 1869-i kongresszus indította az orthodoxiát külön szervezkedésre. Ez tévedés. Hazánkban már a harmincas évektől kezdtek egyesek megbontani a kehillák egységét reformtervekkel. 1845-ben például a pápai hitközség egynéhány tagja röpiratot bocsátott ki, ilyen címen: „Zugänglichkeit und Dringlichkeit der Sinagogen-reformen”. E hitközségi tagok ugyanis őt kérdést intéztek több külföldi rabbihoz s a feleleteket, amelyek nagyobb részt a reform mellett szölk, kiadták.

Az őt kérdés a következő volt:

1) Tanácsolható-e az almemor át-helyezése (a templom közepéből) a tóra szekrénye elé? 2) Nem-e ütközik vallási szabványainkkal össze a házasság kötése a templomban a tóraszekrény előtt? 3) Megengedhető-e, hogy hitközségi elöljárók tanácskozásuknál hajdon fölvel üljenek? 4) Vajjon a cipők és a szokásos fehér (halotti) ruhák mellőzése oly szabálytalanság-e, mely a Jomkipur jelentőségét sértené? 5) Vajjon ezen törekvés, mely ilyenmü ujjításokat óhajt, a zsidóság üdvére szolgál-e.

Ez a röpirat olyan nagy hatást tett, hogy S. Jiszroél Schlesinger, akkori bazini rabbi szükségesnek tartotta, hogy replikát írjon ellene. A vitairat címe „Mechojlasz Hamachnojim” (a két tábor körtánca). A bazini rabbi műve az első rendszeres cáfolata a felületes reformkodó irányzatnak s kidomborítója annak az igazságnak, hogy az orthodox tábornak vallásos élete megővéseért a másik táborból szeparálva, külön kell szervezkedni. Ő az orthodox szeparációnak első hirdetője. Érdemes tehát megismerkedni műve tartalmával.

A bevezetésben védelmére kel a templomi minhangok kötelező voltára. Azokat, kik a szokásokon estingnek s azoknak séríthetlenségét hirdetik, elnevezi öregeknek mig azokat, kik a régiéket építését megdön-

teni akarják „ifjakknak” nevezi. Megszólaltatja előbb az „ifjakat”, előadja azon állítólagos okokat, melyek arra kényszerítik őket, hogy a szokások eltörlését vagy megmástitását kérik ezekben összehordja a reformátorok által hangoztatott nézeteket s elveket. Így okoskodnak az ifjak: „hisz Izráel bölcs és okos nép, I-ten akarta, hogy okossága és bölcsessége a népek által elismeressék, ezért szükséges, hogy hasonlitsunk a nemzetekhez, melyeknek közepette élünk. Nem akarjuk a Tóra törvényeit megváltoztatni, csak a zsinagógai szokásokat, melyeket a

Tóra nem ír elő, ezeket akarjuk módosítani. Ezért akarjuk az emelvényt, melyen a Tórától felolvasnak, a zsinagóga közepéből a láda elé helyezni, hogy utánozzuk a más vallásúak oltárát. Óhajtunk 12 énekest — kiküszöbölve a Taliszt — a reverendában az oltár elé állítani. Az előimádkozó ne öltse fejére, mint szokásos, a taliszt, hanem ehelyet süveg díszítse fejét, melynek szélén egy négyszögletű keresztvarrást tűntessünk fel. Ezek szükségesek, hogy a gyülekezet az áhitat szárnyain emelkedjék.”

(Folyt. köv.)

## Milyen »szegüle«-t kapott Lewine?

A híres zsidó Oceánrepülő most Párizsban van és készül visszautazni Amerikába repülőgépén. Párizs népe napok óta egyébről sem beszél, mint Lewine és Droubin készülődéseiről. Az emberek fogadásokat kötnek. találgatnak, valóságos sportot csinálnak abbol, hogy kitalálják, startol-e Lewine, igen vagy sem. A sajtó is erősen foglalkozott a zsidó aviatikussal és a „Le Journal”, a legnagyobb francia ujságok egyike, kedves epizódot mond el róla.

Künn a repülőtéren Lewine és Droubin a „Miss Columbia” körül dolgoztak, amikor szerényen Lewine felé közeledett egy javakorabeli férfi. Bemutatkozott:

— Chajim Glanz vagyok Kownóból.

— Levine vagyok Newyorkból.

— Örvendek a szerencsének.

— Részemről a szerencse!

— Mivel szolgálhatok?

Chajim Glanz Kownóból erre engedelmet kért, hogy öt percig egyedül lehessen Levinével.

— Ihr seit a Jid, un take an eidler — szölt az idegen.

— Az vagyok, zsidó vagyok, — adta vissza szargonban a pilóta — nincs benne semmi, de miért érdeklí a „Vetteri” (bácsi) különösen?

— Azért, nézze, mert hoztam önnek valamit.

— És kivett egy aranyhímzésű

bársony zacskót, benne zsidó kegyeszek, egy pár tefilin.

— Ebben a két kis tokban pergamentek vannak és szent mondatok a Tórából. Vegye utjára ezt a talizánt, amit apámtól örökölttem és ami engemet a világháboruban egyszer már megvédett.

Lewine meghalottan köszönte meg a bácsi figyelmét, megcsókolta a bársony zacskót és elmondotta, hogy tizenhárom éves korában ő maga is reggelente tefilinben imádkozott, de később, amikor elkerült a szülei házból, bizony elhanyagolta a mindennapos imát és csak felszálláskor van egy benső vágyakozó imája és leszálláskor mormol néhány hálaadó szót.

R. Chajim erre mélyen a szemébe nézett a világhírű repülőnek s azt mondta neki:

— Van egy szegüloom (kabbalisztikus és vallási segítőszér) repülők részére. Tessék folszálláskor háromszor mondani a zoltár szavait: „Bened Uram, bizom mindörökké!” (Vaani evtach boch).

Lewine megígérte ezt, átölelte a jó embert és meleg kézzorítással bucsuzott tőle.

**Siketnéma** ideges és mindenféle beszédhibás gyermekek szeretetteljes othont nyerhetnek Kardos Ignác gyógypedag. tanárnál VII, Nefelets u. 56. I.



## HIREK

## NAPTÁR

Sabbosz **Sofjtin**, Elül 6  
Sabbosz kezd. (Bpest) 6 óra 25 p.  
„... kimen. „ 7 „ 10 „

A „Chaszam Szojfer“  
döntvényeinek kivonata.

A világhírű Chaszam Szojfer könyvekből már alig lehet kapni példányokat. Újból való kiadásához igen sok pénz kellene. Most Friedmann Benjámín ur Miskolcra (Király-u. 5.) arról értesít benünkkel, hogy ő összeállított egy kompendiumot a nagy műből (kicür *Isidajsz Ch. Sz.*), vagvis leírta egészben a halhatatlan Gáronhoz intézett kérdéseket, a válaszokat azonban kivonatossan, röviden. Ezi 400 pengőért ki lehetne nyomtatni. A szerző a kéziratokat bárkinek ingyen rendelkezésére bocsátja, aki hajlandó azt kiadni és önköltségi árban (50—60 fillér-ért) árusítani, hogy mindenkinek hozzáférhető legyen. A szerző megjegyzi, hogy a kéziratait már approbálta és kinyomatásához hozzájárult a nagytudásu egy fő-rabbi Schreiber Simon. — Reméljük, hogy ebben a pénzsóvár világban is fognak akadni ideális emberek, akiket a dolog érdekli fognak.

**Numerus klauzus a Sasz Chevrában.** (Levél a szerkesztőhöz.) Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Az orthodox zsidó közérdeknek tesz szolgálatot, ha soraimat — amelyekért teljes felelősséget vállalok — közlésezi. Olyan dologról van szó, amely szokatlan vál-lásos községekben. Az itteni tal-mudtudósok a nyár elején elhatározták, hogy mincha előtt össze-jönnek és közösen tanulni fognak. A munka megkezdődött a főrabbi urnak, valamint a többi illetékes-nek biztató beleegyezésével. Elő-adónak kitünő képzettségű tudóst nyertek meg, akinek érdeme, hogy a tanfolyamra egyre többen jelent-keztek s a tanulás kedvvel, élénk-séggel, elmemozgató pípül-lel folyt.

**Schück Jenő** orth. fiunevelő  
intézet Budapest, VII.,  
Kertész-utca 52.

Nevelési irányunk a hagyományos hűhűségben élő, előkelő zsidó családoknál otthonos szellemmel van összhangban. — Bő ellátás. Szülői gondosság. Orvosi felügyelet. Prospektus.

A szépen fejlődő intézménynek azonban véget vetett egy határozat, amely nem engedi a Bész hamidros-ban való tanulást a Baleba-tinnak. Ugyebár, ilyen esetre nem gondoltak bölcseink, amikor azt mondták: kinász szofrim tarbe chochmo, hogy a tudósok vetélkedése növeli a tóratanulást. Mert nálunk a vetélkedés nem a tóratanulás fokozására, hanem a megakadályozására vezetett. Azt hiszem, hogy az orthodox közvélemény nem kér ilyen — numerus klauzusból. —c —d (Kisvárdá)

**A „Somré-Sabbosz Almanach“**, amelyről már több ízben megemlékeztünk, a napokban sajtó alá kerül. Ez alkalommal megjegyezzük, hogy a múlt számunkban dr. Deutsch Adolf tollából közölt cikk („Az ortho-doxia aktivitása és a központi iroda“) az *almanach gazdag tartal-mához tartozik s amely körülmény megjelölése nevezett szá-munkból, nyomdahiba folytán saj-nálatosan kimaradt.*

**Százéves zsidó.** Megható ün-nepet rendezett vasárnap Isaszeg zsidósága. A község legöregebb boltosa, Link Henrik századik születésnapját ünnepelte. A száz-éves Link bácsi születésnapjára összegyűlt a falu apraja nagyja és az előljáróság vezetésével vonul-tak be a templomba, ahol a gö-döllői főrabbi köszöntötte az öreg-urat, aki mint 48-as honvéd tizen-három évig szolgált a szabadság-harc csapataiban, Azután vissza-tért és a viharos, eseménydus katonaeletet a kereskedő nyugodt, békés életével cserélte fel. Ötven-egy évvel ezelőtt vegyeskereske-dést nyitott Isaszegen és azóta a pult mögöl folytatja a harcot, a mely ugylátszik megkimélte Link Henriket az élet keserűségeitől, csapásaitól, betegségeitől, mert most, századik születésnapján az ünneplék hangos örömrivalgása között táncraperdült és már a maga módján járta a csárdást az isaszegi cigányok muzsikájára. Az öregur egyébként a legjobb egész-ségnek örvend és őszinte vallo-mása szerint még huszonöt évig akar élni. Felesége hatvanöt éves

házasság után nyolcvanhat éves korában nemrég halt meg, amióta fiai, unokái és dédunokái társaságában tölti pihenő napjait — mikor lezárja a kis isaszegi boltot. Fiai ismert pesti kereskedők, akik a község lakóival együtt az ajándékok egész tárházával lepték meg a százéves öregurat, a leg-régibb magyar kereskedőt, a sza-badságharc egykori katonáját.

**A budapesti Tiferesz Ba-churim** e heti programja: I. sz. teremben szombat d. e. 1130 Gemóre (Sabbosz) Haberfeld N. d. u. 430 „Mogen Avróhom“ Davidovits A. 5 ó., dróse Weinber-ger Armin ur. Minden este 7 Chojvasz-Halv. és Buve-Baszre Pfeffer Mór ur. — II. számú teremben szombat d. e. 1130 és keddeste 7, gemóre (Makojsz) Katz Lipót, vasárnap este 7 „Mislé“ dr. Abrahamsohn rabbi ur, hétfő este 7 ó. szidra, szerda este 7 „Pele Joéc“ és „Misa-jojsz“ Herstein M, csütörtök este 7 „Kicür Sülchon-orüch“ és Tnach Herzog Lipót ur. Minden reggel 630 „Mogén Avróhom“ Blau Lipót ur. Reggeli ima szombaton fél 8, hétköznapon 7; mincha szombaton 5, hétköznapon 6<sup>45</sup> órakor. — Az ifjuság felkératik az előadások pontos látogatá-sára.

NEUSTADT DÁVID SZOMBATHELY

## Cukorkagylár

ajánlja megbízhatóan orthodox kóser elsörendü különféle gyártmányait a legversenyképesebb árak mellett Referenciák a szombathelyi orthodox főrabbinál.

ארטה. כשר  
**VÉNUS**

## ÉTELZSIR

SNYDERS györi orth. főrabbi  
ur hecserével ellátva

## VÉNUS ÉTELOLAJ

kiváló minőségben minden fű-szer, csemege- és élelmiszer  
üzletben kapható. — Gyártja:

## Olajművek r.-t.

Kohn Adolf és Társa  
Győr—Budapest,  
Zoltán-utca 18. —  
Telefon: 8—22.

Képviselet:

Sussmann Lipót és Tsa

Telefon: „Ujpest“ 161.

ארטה. כשר

**Ojczar Hachajtm.** Ilyen címen ad ki Ehrenreich Ch. a tudós dévai rabbi, kinek Abudra-ham-könyvéről irtunk a multkor, talmudi folyóiratot. A legutóbbi füzet igen érdekes. Az egyik köz-lemény az *ekszhumálással* foglal-zik. A kérdés most aktuális Né-metországban, A Posen-tartomány-beli kisebb hitközségek majdnem mind megszűntek, mikor Posen lengyel uralom alá jutott. A hit-községi tagok Nyugat-Németor-szágba vándoroltak és most egy részük szeretné hozzátartozóinak hamvait átvitetni, már csak azért is, mert a hitközségek nélküli te-metőket a lengyel hatóság való-szinüleg meg fogja fosztatni teme-tői jellegétől és felhasználja pro-fán célokra. Ez a szempont nem alaptalan, mert e héten is közlik a német lapok, hogy a Harz-hegy-ségben levő Sülzhayn városka a régi zsidó temetőt, mivelhogy ott már zsidó hitközség nincs, nyilvá-nos sétaterre alakítják. De viszont van egy vélemény, hogy az ekshu-málások láttára a lengyel hatósá-gok vérszemet kapnak majd ke-gyetlen tervük végrehajtására. — Kis értekezést olvasunk arról, mi-ért nem mondanak gyászházban a kaddisnál tiszkábbél-t, épugy, mint tiszbeovkor sem mondanak. A fejtegetés végeredménye, hogy a régi döntő mesterek szerint igenis mondani kellene és így te-hát a mi gyakorlatunk, hogy tisz-beovkor nem recitáljuk a tisz-kábbél-t, csupán elfogadott min hog. — A folyóirat megrendelhető a kiadónál: Ehrenreich rabbi, Déva.

## Végzetes péntek esték.

A múlt péntek este a szlovenszkói Homonna városkában tűz ütött ki és a tűzoltás elégtelensége mi-att leégett volna az egész helység, ha nemsokára rá meg nem eredt volna a hatalmas eső. Egy Klein Mórné nevű asszony áldozatul is esett. A csendőrség megindította a nyomozást, mert ebben az évben ez a hetedik tüzeset, amely épen péntek este ütött ki.

**Nem-orthodox hitközsé-gi tisztviselők egyesülete Szlovenszkóban.** A multkor megírta a *Zsidó Ujság*, hogy Szlovenszkóban a már régebben fennálló orthodox országos iroda mellett egy hitközségi szövetségbe tömörültek a nem-orthodox hit-községek. E szervezkedéssel kap-csolaiban megalakult ezeknek a hitközségeknek tisztviselői szerve-

zete is a mult héten. Az egyesü-lés elnöke Krausz besztercebányai kántor.

**Pápai enciklika az anti-szemitizmus ellen.** A *Zsidó Ujság* megírta a multkor, hogy magasarangu katolikus papok *Amici Israel* címen egy egyesüle-tet akarnak alakítani, amely fel-világosítja a keresztény világot a zsidó-gyűlölet keresztény-ellenes voltáról. Ennek kapcsán az a hir is elterjedt a német katolikus lapok utján, hogy a pápa anti-szemita-ellenes enciklikát fog ki-bocsátani. Erre a hirre nagy fel-szisszenés keletkezett az antisze-mita berkekben. Bécsi keresztény-szocialista körben nyíltan meg-fenyegették a pápát. Ez a fenye-getés — ugy látszik — hatott. A *Neue Freie Presse* bécsi világlap ugyanis azt jelenti Rómából, hogy a Vatikán feleslegesnek tart min-den enciklikát a zsidóság ügyé-ben, mivelhogy általánosan ismert dolog, hogy a Vatikán minden felekezettel szemben türelmes. De meg azért sem ajánlatos egy zsi-dóbarát nyilatkozat kiadása, mi-velhogy ez a keresztények és a zsidók közötti helyzetet elmerge-sitené. Az utóbbi indokolás na-gyon jellemző és igen lehangoló.

Nagyon hasonlít ahhoz, amikor a numerus-klauzustal védelme-zik nálunk a kormánykörök, hogy nélküle a zsidók helyzete az egyetemen tühretetlen volna. És nagyon hasonlít ahhoz, amikor valakit életének megmentésére börtönbe csuknak. Ha ezt a hely-zetet kormányok számításba ve-szik és a pápai szék is elismeri, akkor igazán szomorú a zsidó gólusz s igazán neveléses a zsidó világalomról szóló frázis.

**Harc a trafikengedély-ért.** Pozsonyból jelentik: A „Na-rodna Dennik“ követeli, hogy a trafiklicenciákat vegyék újra „re-vizió“ alá, mert sok közülök zsi-dók, magyarok és németek kezén van, akik részben amugy is jó helyzetben vannak, de meg azért is, mert tiltott üzleteket csinálnak velük. A reviziót annak az elvnek szemmel tartásával kell végrehaj-tani, hogy Szlovenszkóban licen-ciára csak szlováknak van igénye. — Szlovenszkóban mégis más a helyzet, mint nálunk Magyarorszá-gon, ahol a kurzusnak csak a zsidók kezén levő trafikok fájnak. Szlovenszkóban azonban a ma-gyarok is, németek is — zsidók, ha trafikról van szó.

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy kizárólag Skrek-féle



**füstölthus gyártmányok**

a főváros következő helyein kaphatók:

## Schware Gábor

VIII., Népszínház-u. 42-44.  
(vasárnap is nyitva)

## Mandel Éliás

VII., Garai-u. 48.  
V., Visegrádi-u. 9.

## Klein Vilmosné

VII., Teleky-tér 8.

## Büchler és Szántó

Klauzál-u. 32.

## Grósz Béla

Teleky-tér 8.

## Falkenstein A.

VII., Baross-tér 13.

## Klein Ábrahám

VII., Péterffy Sándor-u. 37.

## Suster Salamon

VII., Péterffy Sándor-u. 42.

## Muncsik Izidor

VI., Vörösmarty-u. 25a.

## Weisz Dezső

VI., Ó-utca 1.

## Ehrenfreund Éliás

VII., Wesselényi-u. 13.

## Eisenberg N.

Ujpest, István-ut 27.

## Krausz Ignác

VII., Teleky-tér

## Zucker R.

Akácfa-u. 27.

## Skrek Lipót

orth. כשר  
szalámi és kolbászárugár  
Dob-utca 27. — Tel. J. 424-17.  
Sürgőnycim: „Skrekszalámi“

Wesilla mosószert hódít mindenütt



**A makói „Tiferesz-Bachurim.”** Makóról jelentő tudósítónk: „Városunk ortodox ifjusága az elmúlt vasárnap megtartott rendkívüli közgyűlésén nagy lelkesedéssel, gazdag programmal újjáélesztette a már régebben fennállt T. B. egyesületét. A program főpontja: az ifjuság talmudtanulásának intenzívebbé tétele. (Elhatározott továbbá a Zsidó Ujság érdekében — amely minden szent célnak s így a vallásos ifjuságnak is lelkes szószólója — az egyesületi tagok részéről való erőteljes propaganda kifejzése.) A közgyűlés által megválasztottak: főt. Vorhand Mózes főrabbi, mint örökös díszelnök, Paskesz Lázár elnök, Weinberger Mózes és Pollák Hasi alelnökök, Weinberger József pénztárnok, Gombó Jakab ellenőr. Weisz Ábrahám, Paskesz Fülöp gondnokok, Hauer Mór jegyző. Előjárósági tagok: Frenkel Sámuel, Gombó László, Moskovits Károly és Márion, Paskesz Lipót, Perlmutter Salamon, Hoffmann József, Braver Salamon, Grünwald Oszkár és Weismann Lázár. — Az egyesületi tagok száma mintegy 70-80-ra tehető.”

**Hogyan akart a feleségtől szabadulni?** Különös, hihetetlennek látszó esetről ad hírt a varsói „Hajnt” c. ujság. A történet hőse Czomach Rabinowitz, aki igen jó családból származik, de férji minőségében zsarnok. Második felesége, akit 9 év előtt vett el, legalább telesírja az összes ismerőseit, hogy nem bír a szeszélyeivel és kinzásaival. Erre a férj elhatározta, hogy elválk tőle. Az asszony anyagi okokból csak úgy rövidesen nem akart a válásba beleegyezni. Erre a férj trükkhöz folyamodott. Szerzett magának egy szofjert, get-levelet s kiállított annak rendje és módja szerint válólevelet. A gettet hátul ragasztóanyaggal kente be és amikor a feleségével találkozott, hátulról felragasztotta ész-

revetlenül és rámutatva két, a tervbe beavatott emberre, azt mondta: „ezek tudják, hogy már el lettem választva tőlem”. A két tanu pedig ugyancsak azt erősítette: „bizony mi tanuskodunk amellett, hogy a válás megtörtént”. Az asszony nem tudta, mire vélni a dolgot, amikor szomszédnői figyelmzették arra az okmányra, amely hátára van ragasztva. Amikor megtudta, miről van szó, Varsóba utazott és elpanaszolta az esetet az ottani rabbiságnak, sőt azt is mondta, hogy a helybeli, schidlovitzi rabbi is tudott a get-ragasztásról. Most érdeklődéssel néznek a fejlemények elé. — (Lásd *Nojda bijehudó Even-Ezer* 75, mely szerint hasonló esetben, a „Chérem d'Rabbenü Gersajm” megszegése folytán a válás érvénytelen! Szerk.)

**Egy egész falu zsidó hitre kíván térni.** Rigából jelentik: A homeli kormányzóságban levő Tisisterst község előjárósága bejelentette az ottani rabbinátusnak, hogy az egész község át akar térni a zsidó hitre és Palesztinába kivándorolni. A parasztokat a rabbiság le akarta beszélni s rámutatott arra, hogy meggyűlik a hatóságokkal a bajuk, de a parasztok kijelentették, hogy „készek bármilyen szenvedéseket is eltűrni az ő igaz hitükért.”

#### Családi hírek.

*Glied Sárika*, Glied Vilmos malomtulajdonos leánya Suboticáról és *Hubert Ferenc*, a Lipkovic és Hubert malomcég belfagja Adáról augusztus 23-án házasságot kötöttek.

*Weinberger Évike* Budapest, *Czin Lajos Kaba*, jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

*Kaiser Eszti* Galanta és *Pfeifer Sámuel* Pápa, jegyesek.

#### Szerkesztői üzenetek.

**Családapa.** Teljesen igaza van, amikor megbélyegzi egyes hitközségek pályázatának ama zsidótan klauzuláját; „nőtlenek előnyben”. Ittunk is már erről. Azt hisszük azonban, hogy központi vezetőségünk rabbi-bizottságának kellene a dolgot nagy tekintéllyel hatáson elrendezni. — **Csenger.** Még sok gyakorlatra van szüksége. A dolog egyébiránt csak helyi érdekű. — **Szerencs,** Használható, de nagyon erősen rövidítve. Sziveskedjek címünkre levélbélyeggel ellátott megcímzett borítékot küldeni s akkor kívánatra kivételesen visszaküldjük. Kéziratok visszaküldésére ugyanis nem vállalkozhatunk. Mindenki becsülje saját-maga művét legalább egy másolat elkészítése erejéig. — **L. H., Ujhely.** Azt hisszük, kiindulási pontja téves, mert egyes házasságok alatt a különböző keresztény felekezetek közötti házasságok is értendőek a statisztikában. — **„Jesiva”:** Léhner Jónás, Püspökladány. — **Cigánd:** Tessék a következő címre fordulni: Berger Illés, rabbi, Chicago, Ill. Claremont Ave 1241, Amerika. — **Schnürmacher F.:** Erec-Jisztróel perselyekért a központi irodához tessék fordulni. — **Soltvadkert:** Levél ment! — **Kecskemét:** Egyelőre tanácsosnak véljük az ügyet nem megbolygatni. — **Főt főrabbi.** Kisvárdá: Mazeltov!

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:  
GROSZBERG JENŐ.

Hoffmann és Társa nyomdai műintézet  
Budapest, VI, Próféta ucca 7.

## REMÉNY

a legjobb és legértelmesebb  
ZSIDÓ IFJUSÁGI FOLYÓIRAT

Szerkesztő: Dr. Molnár Ernő.  
III. évfolyam.

Előfizetési díj: negyedévre 1.60 pengő

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Képviselőket adunk az ország minden községében és városában üzlettel vagy lakással bíró megbízható egyénnek

**KIRÁLY GOZMOSÓDA RUHAFESTŐ ÉS**

Vidékre külön  
postaosztály.

**VEGYTISZTIÓ**

Magánosok megbízásait is a legrövidebb idő alatt teljesítjük.

Budapest, VII., Király-utca 15. szám. — IV., Magyar-utca 6. szám.

Szabónóknak, szabóknak nagy árendmény.

## Ahogy Amerikában rólunk politizálnak

A Londonban megjelenő zsidó távirati ügynökség jelentése szerint Williamston városában, Massachusetts államában (Amerika) a múlt héten tartott konferenciát az »Amerikai politikai intézet.« Az értekezleten jelen a tagok közül vagy 200 egyetemi tanár, továbbá több állam külügyminiszteriumi megbízottja. Spencer professzor előadást tartott »Diktatura a demokrácia ellen Európában«. Az előadás folyamán az előadó a magyarországi antiszemizmust tárgyalta és megbélyegezte.

A washingtoni magyar követség ügyésze replikázott az előadásra. Kijelentette, hogy az antiszemizmus oka elsősorban a magyar nép rossz gazdasági helyzete, aminek következtében idegenkednek az ellen, akinek több enivalója van. A magyar antiszemizmus második oka

pedig „a zsidóknak a bolsevizmusban való nagy részvétele”. A numerus klauzusra áttérve kijelentette, hogy erről a magyar miniszterek már nyilatkoztak Genfben olyan értelemben, hogy ez csak átmeneti állapot. Mihelyst a gazdasági helyzet nehézsége megszűnik, hatályon kívül helyeztetik a numerus klauzusa.

Nem tudjuk milyen hatást gyakorolt az ügyésznek szöfizmákkal, helytelenségekkel telt védőbeszéde a hallgatóságra. De eszünkbe jut az a magyar közmondás, hogy: »az a tisztességes asszony, akiről nem beszélnek«. Milyen jó volt Magyarországnak a kurzus előtt, amikor nem tárgyalták politikáját Amerikában az antiszemizmus egyik legjellemzőbb megnyilatkozásaként. Az amerikai eset igazán kétes dicsőség.

## Jesivákat Támogató Egyesület (Tomché-Jesivósz) Győr

Postacsekkszámja száma 40.530

**Templomi adományok:** Csellömök: 51.06 P, Jászkarajenő: 59.72  
**Különböző adományok:** Özv. Balog Lázárné, Keszthely 5 P., Ullmann Sámuel Pétervására, Reinitz Sámuel főrabbi által 4 P., Steiner József Mezőnyárad 3 P., Glücksmann Samu Napkor 3 P., Steinberger Emánuel Balmazújváros, Fried Menyhért főrabbi által 15 P., Löwenstein Leó, Alsóság 12 P., Fischer Vilmos Kemenessömjén 4 P., Jónás Ignác Mosonszentjános által Dr. Bloch Manó 10 P., Bloch Henrik 5 P., Vámosi utazó 2 P., Böhm János Kőszeg, dr. Links főrabbi által 10 P., Berkovits Sándorné Budapest 4 P., Rabbi E. Amselbach New-york 4.20 P., Koch és Ripp Bácsalmás 4 P., Debrénci Izr. Szentegylet negyedévi hozzájárulása 24 P., Korach Márk Budapest 4 P., Tennenbaum Fülöp Szeged 4 P., Max Schossberger New-york, Berger Manó Pápa által 85.20 P., Bodánszky Jakab Pápa 10 P., Deutsch Zalaszöntiván 4 P.,

Rosenthal Márkus Bpest 5 P., Klein Lajos Alsótelekes 10 P.

**Gyűjtés:** Kohn Sámuel Balatonszemes, balatonfüredi gyűjtése 10 P., Dr. Linksz Izsák főrabbi gyűjtése 5 P., Weiner Dávid Jászkarajenő gyűjtése Brack Mariska és Beck Bela eljegyzésén 13.50 P.

**Lakodalmi gyűjtések:** Schlesinger M. kántor Buj gyűjtése Berkovits-Schwarz esküvőnél Vámspércsen 3.60 P., Stern-Iczkovits lakodalomnál Beled, Löwenstein Sándor gyűjtése 8.20 P., Fried M. lakodalomnál Rákos, Weiner Dávid Jászkarajenő által 8.90 P.

**Briszmitó gyűjtések:** Perl Márton szüdenél Győr, Steiner Salamon gyűjtése 25 P., Adler Márton Ape

9 P., Breuer Dávid Wien 20 Schilling, ifj. Weisz Ignác Rajka 50 P.  
**Thilim mondásért:** Dr. Winkler Sándor Békés 15 P., Weinberger rabbi Szentendre 45 P.

**Gyászhat alatt befolyt adományok:** Bloch Henrik házána Mosonszentjános 7 P.

**Sürgőnymegváltások:** Schück Manó szikszói főrabbi leánya és Jungreisz rabbi Sátorajauhely, lakodalma alkalmából 54.80 P., Jungreisz Sajószentpéter-Weinstock Szerencs lakodalomnál 27.62 P., Kluger Nemeskér-Löwenstein Beled lakodalomnál 48 P.

**Ruhaadomány:** Spitzer Józsefné Kisunyom, Deutsch Jenő Verpelét.

#### Tomché Jesivósz-Sabbosz bevételek:

(Folytatás.)

Abaujszántó: 110, Alsóvadász: 4, Balassagyarmat Tiferesz Bachurim: 8, Bácsalmás: 20, Boldogkőváralja: 31, Budapest Ahávasz Cheszed Egyesület 61.40, Budapest Hazkora Egylet: 7, Csorna: 257.24, Derecske: 142.50, Eger: 257.70, (Hitk. 237.70, Tiferesz Bachurim 20), Felsőméra: 17.74, Gyöngyös Tiferesz Bachurim: 4, Hajduböszörmény: 70, Ibrány: 30.82, Jánosháza: 300, Győrtelek: 17, Kálló: 20, Kérszemjén: 3.40, Kocsord: 19, Laca: 20, Mezőcsát 80.48, Mezőkovác háza: 75, Nagyhálasz: 5, Nyirbátor: 24, Nyirvaja: 33, Nyergesujfalu: 20, Ricse: 22, Sárvár: 219.48, Sátorajauhely Ort. Bész-Hámidrás: 96, Ramocsaháza: 39, Kék: 24.50, Szarvas Chevra Kadisa: 16, Szécsény: 21.40, Szederes: 39, Tiszadob: 59.30, Vác: 86.78, Zalamihályfa: 7, Szeptek: 14, Dusnok: 10, Ujpest Orth. főtemplom: 54.76 Pengő.

#### Két tanulóknak családi otthon

nyújtanék. Világi és héber tárgyak correpetíciója. — Német társalgás. Egyéni nevelés.

#### EKSTEIN JENŐ

az aut. orth. izr. polg. fiúiskola tanára  
Budapest, VIII., Vay Ádám-u 8 III. 8

**SIRKO** leszállított **LÖWY-nél**  
árban

Budán, Fő-utca 88. (Saját ház) Tel: 146-99.



# Zord időkből

TÖRTÉNETI ELBESZÉLÉS A XIII. SZÁZADBÓL.  
(Folytatás).

9.

Óser áhitattal végighallgatta apósa szavait. Nem szólt egy szót sem. Tudta, hogy nem lehet Rabbi Méirt visszatartani tervétől. Közbe a Rabbi tovább fejtegette felfogását:

— Ha tudnám, hogy ittmaradásommal használok a hitközségnek, vagy, hogy távozással igazán kárt okozok nekik, nem mennék el, még ha bármilyen kínos halál is várna rám. De ahogy a dolgok állnak, legfeljebb rajtam bosszulhatják meg magukat a szorongatóink. Mi lesz, ha elmenekülök? A császár esetleg megegyezzen megpróbálja a sarc kipréselését a hitközségeken. Megakadályozhatom-e ezt? Menekülöm kell. Itt kell hagynom feleségem sírját, a helyet, ahol három fiam szenvedett vértanuságot az Egyetlen nevéért. Hová mehetek, hová mehet Izrael száműzött fia? Máshová nem, mint az anyához, Jertsolájimba. Oda akarok menni arra a helyre, ahol egyszer sugárzott az i-teni dicsőség és ahol ismét felragyog az sechina sugara, ha a megváltás ideje bekövetkezik majd.

Óser kénytelen volt meghajolni Rabbi Méir érvelése előtt. Igaz — gondolta magában — rettenetes fáradtság az ilyen menekülés egy agastyánnak, de van-e választása, mi vár a Rabbira, ha az adó beszolgáltatásának határideje itt találja.

Erre azután megindult a terv kidolgozása. Egész éjjel azon tanakodtak, miképpen lehet a menekülést biztosítani. Abban egyeztek meg, hogy Óser és felesége nem kísérik apjukat, hogy ne tűnjön fel a dolog. Legcéljesebbnek vélték, ha ők is eltávoznak más uton, Bregenzben találkoznak, a „sváb tenger“ végén, onnan azután közösen Livornoig mennek. Livornóban nagy hitközség

van, ahol alkalmuk lesz az ut folytatásáról gondoskodniok. Livorno után elválnak. Ritsér és felesége Barcelónába hajóznak, ahol a híres Rasbó, Rabbi Selojmo ben Aderesz igyekezni fog elhelyezésükről gondoskodni. Rabbi Méir Livornóban alkalmat talál majd a Szentföldre hajót kapni. Óser az utolsó pillanatban még egy megjegyzést kockáztatott:

— Rabbi, engedd meg, hogy elkísérhessek a Szentföldre.

— Ennek nincs értelme. Ti fiatalok vagytok, nektek nyugalmas családi hajlékot kell alapítnotok, reád, nagy Tóra-tudásodra szüksége van népünknek. És azután, kedves fiam, ha eljutottam az ősök földjére és nem találtam ott nyugvóhelyet fáradt aggkorom részére, akkor hová mehetnék, ha nem gyermekeim házába.

Megkezdtek az előkészületeket. Csupán egy embert avattak be a tervbe s ez az egy ember Mojse a samesz volt. Ez a hűséges szolga, aki agglény maradt s aki más életcélt nem ismert, mint a Rabbist szolgálni, amikor megtudta miről van szó, egész vigasztalhatatlan volt, mert először Rothenburgban akarták hagyni. De azután bebizonyította, hogy lehetetlen a Mestert ilyen utra egyedül engedni. Hisz egyáltalában nem ismeri a külvilággal való érintkezés módjait. S hogyan bírná el az utazással járó fáradságokat és kellemetlenségeket egyedül! Meg-egyeztek tehát abban, hogy Mojse is megy.

Kapóra jött, hogy egy szomszéd faluban menyegző lesz. Ugy akarták rendezni, hogy mind a négyen onnan menekülni fognak. Kocsit béreltek s azt mondták, hogy a Rabbi a szomszédos községek meglátogatására indul és így legfeljebb 8 na-

pig lesz távol. Így tehát az sem volt feltűnő, hogy podgyaszt vittek magukkal, igaz, hogy csak keveset. De a Rabbi azokat az ékszereket és pénzeket, amelyeket a községekből küldtek neki arra az esetre, ha élete veszélyben volna, egész jól elrejtette ruhái között.

A terv jól sikerült. Elérkeztek a faluba, a Rabbi elvégezte az esketést és még estefelé mind a négyen a hegység felé siettek. A Rabbi és a samesz kocsin mentek a Rajna felé, hogy a Badeni tó jobb partján Bregenzbe jussanak. Rabbi Óser és ifju neje pedig gyalog mentek egy-néhány mérföldet, a míg elérkeztek egy jó baráthoz, aki őket majd Kostnitsba viszi, ahol átkelnek a Rajnán és a Bodeni tó balpartja mentében haladva elérkeznek majd Bregenzbe, a Rabbival való találkozásuk helyére.

(Folyt. köv.)

## Felhívás.

Bátorkodom a t. közönség szives figyelmét felhívni, hogy az általam gyártott ORTH. KOSER LEVESTÉSZTÁK, u. m. vékonytelt, kockatészta, csillagtészta, eperlevél stb., továbbá TÁRHONYA, CSÖTÉSZTA (makkaroni) előállításának minden fázisa a mai kor igényeinek megfelelően kizárólag a legmodernebb gépekkel történik. Tehát higiénikus szempontból is a legelőkeltebb. — Gyártok az olcsóbb árukon kívül oly kiváló finom minőségű „Elit“ elnevezésű árukat is, melyhez hasonló minőségű a kereskedői forgalomban eddig nem volt és ez hivatalosan a legmagasabb igényeket kielégíteni és a házi készlet készítményeket pótolni.

Sok időt és fáradságot takarít meg, ha ezen izletes tésztaikat használja! Jobban szaporít, mint a házilag gyárt tészta. — Mindenkor friss áruval szolgálok. — Kísérje meg bármely kis próbarendeléssel és nem fog többé otthon gyúrni.

Gyors postai széküldés. Referenciákat ad a beledi orth. főrabbi ur. Kapható minden jobb fűszer és csemege üzletben is.

Kiváló tisztelettel  
BERGER ARZÉN  
tésztaipar, Beled. (Sopron m.)  
Helyi és rayon-képviselők kerestetnek.

Olvasd a „Zsidó Ujság“-ot!

**Schneider Lipót áruházában**

Budapest, VII., Kertész-u. 43. — Telefon: 134-74.  
— Hittestvérünk! Csak szombattartó cégnél vásároljon! —



Posztó, divatszövet, szabókellékek áruhaza nagyban és kicsinyben. Különlegességek úri- és női szövetekben. Billiárd és játékasztal posztó. — A Zsidó Ujság előfizetőinek 5 százalékos kedvezmény.

## PÁLYAZATOK

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Pályázatok felvételnek: Sip ucca 10. — Hirdetések díja előre fizetendő. —

A polgári orth. izr. hitközség keres egy vallásos tanítót, lehetőleg egy jesivákat végzett és tanítói diplomával bíró szigoruan vallásos embert. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatokat kérem címemre beküldeni. Grosz Ignácz hitk. elnök.

I. Talmidchóchom jórésomáim keres Sachrisz vagy Müszaf-állást, esetleg egyben is.

II. Böcher, talmid-chóchom keres Sachrisz-állást. Ajánlatoknál fizetés megjelölését kérjük „Kellemes hanguk“ jellegre.

A putnoki Talmud Tóra Egy-let pályázatot hirdet egy melamed állásra. Pályázhatnak, kik chumim, rasi, gemoro és toszefosz tanítását vállalják. Roth Zoltán, az egy-let elnöke.

A celldömölki aut. orth. izr. Talmudtóra keres egy vallásos böcher-t, aki képes tanítani Chumim-Rasit és Gemóret. Havi fizetése 64 pengő, vándorkoszt és lakás. Ajánlatok Neustadt Samu elnök címére küldendők.

A püspökladányi orth. izr. hitközség egy bálmuszált keres a köz-zeigő nagytünnepre. Pályázhatnak vallásos előéletű, kiválóan jóhangu és gyakorlott egyének. Fizetés megegyezés szerint. — Püspökladány, 1927 augusztus 25. Grünfeld Mór hitk. elnök.

A balassagyarmati orth. hitközség iskolaszéke a szervezés alatt álló ötödik tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: törvényes fizetés és lakbér. Előnyben részesül, aki alapos héber tudással rendelke-

zik és megfelelő vallásos életmódot folytat. Szabályszerűen felszerelt kérvények a héber tudást és vallásos életmódot igazoló okmányokkal kiegészítve a hitközségi irod. címére küldendők szeptember hó 15 ig. Dr. Székely Miksa iskolaszéki elnök, Adler Samu igazgató, jegyző.

Pályázatot hirdetünk hioktatói állásra. Pályázhatnak megfelelő képesítéssel, lehetőleg okleveles, szigoruan orth. konzervatív egyének. Pályázati határidő folyó évi szept. hó 8. Állás azonnal elfoglalandó. — Miskolc, 1927. augusztus hó 29-én. Miskolci orth. izr. anyahitközség.

A salgótarjáni talmudtóra-egylet keres nős melamed-et, ki perfekt tarit chümes-rasit és gemóret. Fi-

zetés megegyezés szerint. Salgótarján, 1927. aug. 23. Rosenberg Ignác, elnök.

## Jónevü pénzintézet

nagyobb vidéki városban (megyei székhely), amely 57 éve fennáll és kereskedelmi vállalatok fölött rendelkezik

## kezdő tisztviselőt

keres, aki a bank tőkeemeléseben részt venne. Szükséges összeg 20 000 pengő. Szombaton szolgálat alól felmentve. — Ajánlatokat: „Biztos jövő“ alatt a „Zsidó Ujság“ továbbít.

A BUDAPESTI AUT. ORTH. IZR. HITKÖZSÉG ELEMI ÉS POLGÁRI FIU ÉS LEÁNYISKOLA IGAZGATÓSÁGA.

## Hirdetmény.

1. UTÓLAGOS BEIRATKOZÁSOK IDEJE:

Elemi iskola: Szeptember 11-én és 12-én (vasárnap és hétfőn) d. e. 9—11 óráig.

Polgári fiu és leányiskola: Szeptember 11-én és 12-én (vasárnap és hétfőn) d. u. 3—6 óráig.

2. JAVITÓVIZSGÁLATOK IDEJE:

Elemi iskola: Szeptember 11-én és 12-én (vasárnap és hétfőn) d. e. 9—11 óráig.

Polgári fiu és leányiskola nyilvános és magántanulói részére: Szeptember 11-én és 12-én (vasárnap és hétfőn) d. e. 9—12 óráig.

Figyelmeztetem a t. szülőket, hogy ugy az utólagos beiratkozások, valamint a javítóvizsgálatok idejét a legpontosabban betartani sziveskedjenek. Tekintettel arra, hogy a tanév ugyis későbbben kezdődik, utólagos beiratkozásra csak rendkívüli esetben adhatunk engedélyt.

3. TANÉV KEZDETE:

Az elemi és polgári iskolában szept. 14-én (szerdán) reggel 8 órakor.

4. A TANKÖNYVEK JEGYZÉKE

az iskola hirdetőtábláján van kifüggesztve.

**Dr. Deutsch Adolf**

igazgató.

## Hazatérő nyaralók!

Weisz Mór KEKSZ, KÉTSZERSÜLT ÉS SÜTEMÉNY GYÁRÁBÓL Budapest

Telefon: József 423—65.

DOB-UTCA 22.

Telefon: József 423—65

A gondos háziasszony legelső dolga, hogy beszerzi a legszükségesebbet, Vásároljon tehát azonnal



Hirdetésekért és pályázatokért orthodox szempontból a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

## Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII. Sip ucca 10. — Jelíges levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel ugyanoda intézendők. — Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

### Házasság

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl. VII, Dohány-utca 68. Telefon József 529—51.

TIZENKILENC éve közvetít házasságot Nagy Jenő, Rákóczi-ut 27/b. — Telefon (cégnélküli levelezés.)

SZIGORUAN orth. vallásos, 40 év körüli özvegy nagykereskedő oly hajadont, vagy megfelelő körülmények közt levő özvegy urinót óhajt nőül venni, ki gyermekeinek emberileg elképzelhető módon az anyát is képes pótolni. Természetesen diszkrétan kezelendő lehetőleg legrészletesebb szíves ajánlatok „Jellem” jelíge alatt kéretnek a kiadóba.

FIATAL 26 ÉVES izr. fűszerkereskedő házasság céljából megismerkedne csakis jó családból való, művelt, vallásos, szép fiatal urileánnyal. Hozzá tartozók kimerítő ismertetésüket „Boldogság” jelíge küldjék a kiadóba.

JÓMÓDU szabómester kis testihával, nőstülni szándékozik. Hozomány nem szükséges. Levelet „Megértés” jelíge a kiadó továbbít.

ORTHODOX, üzlettel rendelkező középkorú, fess elvált uriember megnősülne. 10.000 Pengő hozományra reflektál, melyet üzeme megnagyobbítására kíván fordítani. Csakis teljes című, lehetőleg fényképes ajánlat lesz megválaszolva. Két héten belül érkező levelet „Komoly 36” jelíge a kiadóba kér.

SZLOVENSZKÓI unokahugom férjhezmenne 30.000 csekorona hozománnyal. Levéllileg bővebbet. Jelíge: „Szlovenszko”

FÉLÁRVA sógornőmet férjhezadnám biztos existenciájú iparosemberhez. Megkeresés „Gyönyörű 23” jelíge után.

### Állást keres.

GYORS- ÉS GÉPIRONÓ szombattartás mellett állást keres, Cím megtudható a kiadóhivatalban.

HADIROKKANT, családapa bármely munkát vállal. Cím a kiadóban.

### Szabás-varrás.

NŐI RUHASZALONBA szombattartás mellett fizető tanulóleányok felvétetnek. Elsőrangú és lelkiismeretes foglalkoztatás mellett a finom felsőruhavarrás rövid időn belül elsajátítható. Moskovits szalon, VI, Jósika ucca 10.

### Oktatás.

GYMNAZISTA leány szerény igényekkel óratanítást elvállal. Cím a kiadóban.

TANITVÁNYOKAT csekély díjazással elvállal gimnazista leány. Bővebbet a kiadóban.

Egyedüli szombattartó  
DOBOZGYÁR.

## ROTTENBERG A.

BUDAPEST, VII., AMAZON-UTCA 6-8. SZÁM.  
Telefon: J. 380—83. —o— Telefon: J. 380—83.

ZÁLOGCÉDULÁKAT kiváltok. —  
Székely Emil KIRÁLY-UTCA 51.

### Különféle

25 ÉV ÓTA fennálló cipészüzlet, jól bevezetett, 2 géppel és mindenféle szerszámmal, betegség miatt megállapodás szerint bérbeadó. Csak szombattartó egyénnek. Cím: Budapest, Kazinczy-u. 14. Grosz Dávid cipésmester.

KERESEK Budapesten az Alkotmányuccai ker. Akadémia IV. osztályába járó fiam részére szigoruan orth. kóser helyen uri ellátást külön szobával és fürdőszoba használatával. Ajánlatok lenti címre küldendők: Wohl Sándor Pásztó, Heves m.



### ÁGYTOLLAKAT

pelyheket és foszlott tollakat veszek és eladok Vidéki megrendeléseket bármily mennyiségben pontosan eszközölöm.

König Mór, Szarvas.

Telefonszám: 14.

### KUNDMACHUNG.

Wirkungsvolle *דרישה* in deutscher Sprache für jede erdenkliche Gelegenheit wie Z. B.

בר מצוה חתונה ר"ה י"ב פד"ב

Gast u. antritts reden verfertigt zumässigem Preise, unter strengster Diskreition. Honorar von 5 P. aufwärts 50 H. Porto rekommandirt im voraus erbeten

RABBINER ISRAEL BRAUN

vorher in Halle (Deutschland)  
Budapest, VII., Szövetség ucca 43.

FELHIVOM figyelmüket a szombattartó cégeknek szállítványozó és vámkezelési cégére.

A vámkezelési terén kiváló szaktudással bírok. Butorszállításokat saját butorok-ijaimmal jutányosan végzem.

SCHWARC ÉS SALGÓ, BUDAPEST, Dohány-u. 10. Tel. J. 423 42